

ЗМІСТ

Сова Андрій. Передмова.....	3
-----------------------------	---

РОЗДІЛ І. СПОГАДИ.....	9
------------------------	---

Лаба Василь. Славний Син свого роду і свого рідного народу (пам'яті пок. командуючого генерала УПА, Романа Шухевича).....	10
Шах Степан. Роман Шухевич – символ незламності (спомин).....	13
Волясьяньський Семен. Краковець, місце народження Т. Чупринки.....	39
Ганушевський Мирон. Роман Шухевич у моїх споминах.....	45
Підгайний Богдан. Спогад про юні літа Романа Шухевича.....	55
Голод Роман. Перша моя зустріч з Романом Шухевичем (в пам'ять основоположника „Чорноморців”).....	60
Ярошевський Лев. Спомини про Т. Чупринку.....	61
Строкон Мічик. Зизом на нашу „буду”.....	66
Шах Степан. Львів – місто моєї молодости (спомин присвячений Тіням забутих Львов'ян). Частини I і II.....	68
Шах Степан. Львів – місто моєї молодости. „Цісарсько-Королівська Академічна Гімназія”. Часть III.....	71
Турко Роман. Роман Шухевич, якого я знав.....	82
Витанович Ілля. Диспозиція до споминів.....	85
Шах Степан. Молодість Євгена Коновальця.....	86
Ганушевський Богдан. Роман Шухевич-Чупринка у світлі пластових Головних Обов'язків та Пластової Присяги.....	89
Ганушевська-Руснак Ірина. Спомини.....	95
Підгайний Богдан. В полонці.....	96
Падох Ярослав. Стрийський Пласт. Нарисісторії.....	98
Ганушевський Мирон. Спомин про Романа Шухевича.....	100
Підгайний Богдан. Весільний марш Гріґа. Спомин про Романа Шухевича.....	102
Воробкевич Юліан. Спогади.....	104
Савчинський Остап. Автаборі на Соколі.....	107
Савчинський Остап. Мої зустрічі з Шухом у фіналі стометрового бігу – 1927.....	116

Назарко Іриней. Марійські дружини в Академічній гімназії.....	118
Янів Володимир. Життя молоді УАГ в перші роки польської окупації.....	121
Геник-Березовський Степан. Корпорація „Галич”–Данціг.....	126
Підгайний Богдан. Актентат (спогад про Романа Шухевича).....	129
Книш Зиновій. Смерть Станіслава Собінського на тлі шкільного народовбивства в Західній Україні. [Інтерв'ю з Богданом Підгайним].....	132
Савчинський Остап. Володимир Дармохвал.....	142
Питляр Орест. Початки юнацтва ОУН в Академічній гімназії. Спомини.....	143
Матла Зиновій. Націоналістичне підпілля в Академічній гімназії в 1929–1930 рр.....	144
Оксана. Спомини львов'янки.....	147
Ласка-Ворон Михайло. У Перемиській гімназії (1930–1934 роки).....	150
Івахнюк Антін. Роман Шухевич і три пластові обов'язки.....	151
Івахнюк Антін. Роман-Тарас Шухевич.....	153
Ганушевський Мирон. Дещо із історії 10 куреня УПС „Чорноморці”.....	157
Гладкий Яро. Морське пластування.....	159
о. Гриньох Іван. XIII Курінь Старших Пластунів ім. святого Володимира Великого.....	161
У 30-ті роковини смерті пластуна Романа Шухевича – ген.-хор.УПАТарасаЧупринки.....	162
Гладкий Яро. В пам'ять генерала Тараса Чупринки – Романа Шухевича (перша пластова згадка про Романа Шухевича).....	162
Гладкий Яро. Пластун-військовик.....	163
Гладкий Яро. Пластун Роман Шухевич.....	167
Гладкий Яро. Ген.-хор. Роман Шухевич-Чупринка. В другі роковини його героїської смерті.....	169
Підгайний Богдан. Двобій (спомин про Романа Шухевича).....	171
Шухевич Наталія. Спомини з дитинства.....	174
Шухевич (Березинська) Наталія. Ми зналися ще з малих дітей.....	176
47 гривень отримує від незалежної України вдова генерала УПА. Інтерв'ю Бориса Козловського із дружиною Романа Шухевича Наталією.....	184
Казанівський Богдан. Шляхом легенди. Спомини. Зустріч із Романом Шухевичем.....	187
Мельник Григор. Степан Бандера. Причинки до характеристики особи.....	190
Лисяк Олег. Командир, революціонер, спортсмен.....	191
Лисяк Олег. Ідеал українського спортсмена – Роман Шухевич.....	194
Лисяк Олег. Роман Шухевич – спортсмен.....	198
Антонович Омелян. Спогади.....	199
Галушак Оксана. Роман Шухевич концертує у Яворові.....	206
Кузьмович Ольга. Шух – як ми його знали.....	208
Кузьмович Ольга. Коли Тарас Чупринка був ще Романом Шухевичем.....	210
Кузьмович Ольга. Коли герой ще не був героєм.....	212
Клюфас Коко. Роман Шухевич – зразок українського спортсмена.....	215

Побігущий Євген. Молодість командира безсмертних (в 9-ліття героїчної смерті Командира УПА Шухевича-Чупринки).....	216
Логаза Марія. Другий водний мандрівний табір на Поліссі.....	219
Підгайний Богдан. Актентат на советський консулят.....	222
Макар Володимир. Постріл в обороні мільйонів.....	226
Чайківський Богдан. Шахівниця мого життя.....	232
Чайківський Богдан. Фама. Рекламна фірма Романа Шухевича.....	286
Шухевич Степан. Моє життя. Спогади.....	308
Підгайний Богдан. „Гаудеамус”.....	412
Розмови між представниками Пластового Центру і іншими організаціями та політичними групами.....	414
Шухевич Роман. Юрко Березинський (з життя бойовика).....	416
Кедрин Іван. Життя – події – люди. Спомини і коментарі.....	420
Кедрин Іван. Видатна індивідуальність.....	424
Антонович Роман. Людина чину. Спогад.....	426
Гайвас Ярослав. Воля ціни не має.....	427
Михалевич Михайло. Стрибками по часі... (репортаж з пам'яті).....	450
Кознарьський Мирослав. На Закарпатській Україні. Спомин про зустріч з сл. п. ген. Т. Чупринкою.....	451
Кознарьський Мирослав. На стежках історичних подій. Карпатська Україна і наступні роки. Спогади і матеріали.....	453
Штефан Августин. Зустріч із пор. Б. Шукою в Хусті.....	458
Филонович Василь. Березневі дні Карпатської України.....	460
Климишин Микола. В поході до волі. Спомини.....	461
Матла Зиновій. Безсмертний генерал.....	462
Ганушевський Мирон. Несподівана зустріч.....	464
Левицький Северин. Пласт у минулому і сучасному.....	467
Кузьмович Ольга. Роман Шухевич і його родина.....	468
Ганушевський Мирон. В треті роковини (з промови на Жалібній Академії у Філадельфії).....	470
Історія одного покоління.....	475
Кравців Богдан. Людина і вояк. В другу річницю смерті сл. п. Романа Шухевича-Чупринки.....	480
Янів Володимир. Шухевич-Чупринка. Людина і символ. Доповідь на жалібній академії в Мюнхені 19 листопада 1950.....	491
Бандера Степан. Командир – Провідник (слідами сл. пам. Романа Шухевича).....	502
Кравців Богдан. Роман Шухевич – пластун. В 3-тю річницю смерті сл. п. ген. Шухевича-Чупринки.....	514
Кравців Богдан. Пам'яті пластуна – командира УПА.....	516
Лемеха-Луцька Оксана. На свіжу могилу св. п. Дарії Гординської-Каранович.....	518
Гладилович Агольф. Роман Шухевич (у сорокову річницю смерті Великого Сина України).....	520
Командир армії безіменних.....	522

РОЗДІЛ II. ДОКУМЕНТИ	525
1. Інформація з метричної книги Успенської церкви у Львові про народження та хрещення Романа Шухевича. 26 липня 1907 р.	526
2. Перелік членів пластового гуртка „Крук” 1-го пластового полку імені П. Сагайдачного у Львові перед вступом до нього Романа Шухевича. [1920 р.]	526
3. Перелік членів 1-го пластового полку імені П. Сагайдачного у Львові перед вступом до нього Романа Шухевича. [1920 р.]	527
4. Перелік членів пластового гуртка „Крук” 1-го пластового полку імені П. Сагайдачного у Львові. [1921 р.]	527
5. Реєстраційна картка Романа Шухевича – члена 1-го пластового полку імені П. Сагайдачного у Львові. [1921 р.]	528
6. Інформація про Романа Шухевича з книги відділу прокуратора 1-го пластового полку імені П. Сагайдачного у Львові. 25 січня 1921 р.	528
7. Інформація про Романа Шухевича з книги відділу прокуратора 1-го пластового полку імені П. Сагайдачного у Львові. 21 квітня 1921 р.	529
8. Привітання Головного Отамана організації „Пласт” Северина Левицького, надіслане 7-им пластовим куренем імені князя Льва з нагоди його іменин. 12 вересня 1921 р.	530
9. Інформація про Романа Шухевича з прокураторської книги 7-го пластового полку імені князя Льва у Львові. 14 січня 1922 р.	531
10. Інформація про Романа Шухевича з алфавітної книги обліку членів організації „Пласт”, які здали пластові іспити вмілостей. 30 червня 1925 р.	533
11. Лист-повідомлення Юліана Воробкевича та Мирослава Раковського, адресований Верховній Пластовій Команді у Львові, про створення водного гуртка старших пластунів у Данцігу. 25 листопада 1925 р.	533
12. Реєстр членів 3-го куреня старших пластунів „Лісові Чорти”. 15 грудня 1925 р.	535
13. Перелік осіб, запрошених на нараду Уладу Українських Старших Пластунів. [Не пізніше 21 грудня 1925 р.]	537
14. Перелік осіб, запрошених на Другий Верховний Пластовий Зїзд. 22 грудня 1925 р.	538
15. Інформація про Романа Шухевича з реєстраційної книги Верховної Пластової Команди. [1925 р.]	544
16. Інформація про Романа Шухевича з книги обліку пластунів-скобів та екзаменаторів з пластових іспитів вмілостей. [1925 р.]	545
17. Прохання від пластунів Тараса Грушкевича, Богдана Підгайного, Мирослава Раковського та Романа Шухевича, скероване до Верховної Пластової Команди про звільнення їх від 12 точки пластового закону. 15 лютого 1926 р.	546

18. Інформація про Романа Шухевича із книги протоколів зборів 1-го куреня старших пластунів імені Ф. Черника у Львові. 16 травня 1926 р.....	547
19. Інформація про Романа Шухевича з прокураторської книги 1-го куреня старших пластунів імені Ф. Черника у Львові. [Не раніше 1 жовтня 1926 р.].....	548
20. Зобов'язання Романа Шухевича про дотримання інструкцій під час екзаменування пластунів з плавання. 17 травня 1926 р.....	548
21. Зобов'язання Романа Шухевича про дотримання інструкцій під час екзаменування пластунів з плавання та веслування. 17 червня 1926 р.....	549
22. Звіт 1-го куреня старших пластунів імені Ф. Черника у Львові про діяльність за другий квартал 1926 р. 29 червня 1926 р.....	549
23. Прохання команди 1-го куреня старших пластунів імені Ф. Черника у Львові, скероване до Верховної Пластової Команди про зарахування Романові Шухевичу іспиту з велоспорту. 29 червня 1926 р.....	552
24. Повідомлення Верховної Пластової Команди, скероване до керівного складу 1-го куреня старших пластунів імені Ф. Черника у Львові про зарахування Романові Шухевичу іспиту з велоспорту. 29 червня 1926 р.....	552
25. Інформація про Романа Шухевича з фінансової книги 1-го куреня старших пластунів імені Ф. Черника у Львові. [Липень 1926 р.].....	553
26. Реєстраційна картка-зголошення Романа Шухевича – учасника обласного пластового табору на Соколі. [Липень 1926 р.].....	554
27. Журнал реєстрації зголошень учасників обласного пластового табору на Соколі. [Липень–серпень 1926 р.].....	555
28. Журнал реєстрації учасників обласного пластового табору на Соколі. [Липень–серпень 1926 р.].....	561
29. Медичні картки пластунів обласного пластового табору на Соколі. 21 липня – 6 серпня 1926 р.....	567
30. Зголошення пластунів до інструкторського іспиту в обласному пластовому таборі на Соколі. [Липень 1926 р.].....	579
31. Інформація про Романа Шухевича з книги протоколів членів 3-го куреня старших пластунів „Лісові Чорти” у Львові. [Вересень 1926 р.].....	581
32. Життєпис Романа Шухевича, поданий при вступі у Львівську політехніку. 14 вересня 1926 р.....	585
33. Повідомлення керівництву пластового куреня імені Ольги Кобилянської, підписане Романом Шухевичем, про збори спортивного гуртка львівського коша. 19 жовтня 1926 р.....	586
34. Перелік пластунів, присутніх на Третій Обласній Зустрічі в обласному пластовому таборі на Соколі. 29 жовтня 1926 р.....	587
35. Інформація про Романа Шухевича з книги протоколів членів 3-го куреня старших пластунів „Лісові Чорти” у Львові. 1 листопада 1926 р.....	588

36. Інформація про Романа Шухевича з книги протоколів членів 3-го куреня старших пластунів „Лісові Чорти” у Львові. 14 листопада 1926 р.....	588
37. Перелік членів 3-го пластового куреня старших пластунів „Лісові Чорти” у Львові, які з поважних причин не змогли взяти участі у З’їзді Уладу Українських Старших Пластунів. 17 грудня 1926 р.....	589
38. Перелік членів спортивного гуртка львівського коша. [1926 р.].....	590
39. Перелік членів 3-го куреня старших пластунів „Лісові Чорти”, які проживали у Львові. [1926 р.].....	592
40. Інформація про Романа Шухевича з книги протоколів членів 3-го куреня старших пластунів „Лісові Чорти”. 22 січня 1927 р.....	593
41. Інформація про Романа Шухевича із книги протоколів в засідань Верховної Пластової Команди у Львові. 11 березня 1927 р.....	594
42. Посвідчення пластуна Григорія Бобківа про здачу іспиту з плавання, підписане Романом Шухевичем. 17 червня 1927 р.....	596
43. Посвідчення пластуна „Хмеля” про здачу іспиту з плавання, підписане Романом Шухевичем. 17 червня 1927 р.....	596
44. Посвідчення пластуна „Буй-Тура” про здачу іспиту з плавання, підписане Романом Шухевичем. 17 червня 1927 р.....	597
45. Інформація про Романа Шухевича з книги обліку пластунів, які здали пластові іспити вмілостей. [1927 р.].....	597
46. Інформація про Романа Шухевича з книги протоколів членів 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці”. 6 жовтня 1928 р.....	599
47. Реєстр членів 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці” у Львові. 25 жовтня 1928 р.....	600
48. Інформація про Романа Шухевича з книги протоколів членів 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці” у Львові. 18 листопада 1928 р.....	603
49. Інформація про Романа Шухевича з книги протоколів членів 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці” у Львові. 28 листопада 1928 р.....	604
50. Реєстр членів 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці” у Львові. 16 січня 1929 р.....	605
51. Доповнення до реєстру членів 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці” у Львові. 14 березня 1929 р.....	608
52. Звіт про діяльність 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці” у Львові за перший квартал 1929 р. 31 березня 1929 р.....	610
53. Інформація про Романа Шухевича з книги протоколів членів 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці” у Львові. 13 жовтня 1929 р.....	611
54. Реєстраційна картка Романа Шухевича – члена 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці” у Львові. [1929 р.].....	612
55. Реєстр членів 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці” у Львові. 22 жовтня 1929 р.....	612

56. Інформація про Романа Шухевича з книги протоколів членів 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці” у Львові. 10 листопада 1929 р.....	616
57. Інформація про Романа Шухевича з книги протоколів членів 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці” у Львові. 14 січня 1930 р.....	616
58. Інформація про Романа Шухевича з книги протоколів членів 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці” у Львові. 26 січня 1930 р.....	617
59. Інформація про Романа Шухевича з книги протоколів членів 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці” у Львові. 23 лютого 1930 р.....	618
60. Інформація про Романа Шухевича з книги протоколів членів 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці” у Львові. 2 березня 1930 р.....	619
61. Заява Володимира Андрушака та Михайла Саврука до Головної Управи Уладу Українських Старших Пластунів про прийняття їх до організації „Пласт” з рекомендацією Романа Шухевича. 20 березня 1930 р.....	619
62. Інформація про Романа Шухевича з книги протоколів членів 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці” у Львові. 30 березня 1930 р.....	620
63. Інформація про Романа Шухевича з книги протоколів членів 10-го куреня старших пластунів „Чорноморці” у Львові. 6 квітня 1930 р.....	621
64. Перелік членів Українського Студентського Спортивного Клубу у Львові. [Березень 1931 р.].....	622
65. Звіт команди Уладу Українських Старших Пластунів про діяльність за період від 26 грудня 1929 р. до 26 вересня 1930 р. 15 травня 1931 р.....	623
66. Звіт Українського Студентського Спортивного Клубу про проведення у Львові краєвих змагань з плавання. 7 вересня 1931 р.....	630
67. Книга обліку встановлених рекордів з плавання Українського Спортивного Союзу. 20 вересня 1931 р.....	633
68. Інформація про Романа Шухевича з книги обліку встановлених рекордів з плавання Українського Спортивного Союзу. [21 вересня 1931 р.].....	640
69. Повідомлення товариству „Сокіл-Батько” про обрання нового керівництва спортивної секції Українського Студентського Спортивного Клубу. 3 грудня 1932 р.....	640
70. Касаційна скарга Степана Шухевича відносно взяття під арешт Романа Шухевича. [Не пізніше 3 березня 1933 р.].....	641
71. Інформація з книги обліку встановлених рекордів з легкої атлетики Українського Спортивного Союзу за 1933 р., засвідчених Романом Шухевичем. 14 березня 1934 р.....	644
72. Витяги з особової справи Романа Шухевича – в'язня табору Береза Картузька. 8 липня 1934 р. – 19 січня 1935 р.....	653
73. Передача коштів від рекламної фірми „Фама” за підписом Романа Шухевича до ділового комітету похорону генерала УГА Мирона Тарнавського. 9 липня 1938 р.....	655

РОЗДІЛ III. СВІТЛИНИ	657
ДОДАТКИ	720
Постать Романа Шухевича в оцінці рідних, друзів, знайомих та товаришів по зброї.....	722
Гайдучок Степан. IV. Запоріжські змагання.....	750
Маківка–Львів. Перший розставний біг в честь Героїв Визвольної Війни.....	751
Марш Лисоня–Львів. 7–8 червня 1930 р.....	752
Українські плавацькі рекорди.....	754
Спорт.....	755
Гела Степан. Бібліографія.....	757
Гела Степан. Бібліографія. Дальший список матеріалів про Р. Шухевича.....	758
Гела Степан. Бібліографія (Третій список матеріалів про Р. Шухевича).....	760
Гела Степан. Різьби та світлини Шухевича.....	761
Гела Степан. Ще про різьби, світлини й портрети Шухевича.....	763
Укази Президента України	766
Указ Президента України № 944/98 Про встановлення відзнаки Президента України „Герой України”.....	766
Державна нагорода України – звання „Герой України”.....	767
Статут відзнаки Президента України „Герой України”.....	768
Указ Президента України № 420/2007 Про відзначення 100-річчя від дня народження Романа Шухевича.....	770
Указ Президента України № 965/2007 Про присвоєння Романові Шухевичу звання Герой України.....	771
Указ Президента України № 75/2010 Про вшанування учасників боротьби за незалежність України у XX столітті.....	772
Словник рідковживаних, застарілих слів та фраз	773
Перелік скорочень	784
Іменний покажчик	786
Географічний покажчик	800

ПРЕДМОВА

У час новітньої російсько-української війни, в якій Україна відстоює свою незалежність, цілісність і суверенітет, в українському суспільстві ще більшої актуальності набула тематика, пов'язана з українським визвольним рухом ХХ століття, і передусім з історією Української Військової Організації, Організації Українських Націоналістів та Української Повстанської Армії. Особлива увага громадськості приділена провідним діячам національно-визвольного руху, визначенню їх ролі та місця в історії України.

Поза сумнівом, першість надається постатям Євгена Коновальця, Степана Бандери та Романа Шухевича. Згідно з останніми соціологічними опитуваннями, більшість українського населення вважає їх національними героями, які боролися і загинули за Українську Самостійну Соборну Державу. Однак, слід відзначити, що є частина суспільства, яка через неосвіченість, небажання вивчати першоджерела та перебуваючи під постійним впливом ворожої до української національної ідеї пропаганди, і надалі трактує вищезгаданих осіб „фашистами”, „колаборантами” тощо. Такий стан речей зумовлений ще й тим, що упродовж двох перших десятиліть існування незалежної України була відсутня державна політика історичної пам'яті, що, своєю чергою, не сприяло появі ґрунтовних досліджень цих постатей, та загалом бракувало фахових студій з історії українського визвольного руху 1920-50-х рр. Брак документів і матеріалів, фрагментарне їх використання дослідниками породжувало чимало міфів навколо провідних діячів ОУН та УПА, що залишає і надалі актуальним питання пошуку, збору, скрупульозного вивчення та введення до наукового обігу першоджерел. Тільки це дасть можливість по-новому поглянути на життєвий шлях багатьох постатей національно-визвольної боротьби, допоможе глибше осмислити суспільно-політичні процеси тієї доби, сприятиме відновленню історичної пам'яті.

З-поміж інших значний суспільний інтерес становить життєвий шлях і суспільно-політична діяльність активного діяча УВО, Провідника ОУН, члена Українського Державного Правління, Головного Командира УПА, Голови Генерального Секретаріату Української Головної Визвольної Ради та керівника збройного підпілля ОУН на українських землях, Лицаря найвищих нагород УПА (Золотого хреста бойової заслуги I класу, Золотого хреста заслуги I класу та Бронзового хреста заслуги) Романа Шухевича, відомого під псевдонімами „Шух”, „Дзвін”, „Щука”, „Степан”, „Туча”, „Чернець”, „Роман Лозовський”, „Тур”, „Тарас Чупринка” та ін.

Від загибелі Романа Шухевича 5 березня 1950 р. у Білогорщі неподалік Львова минуло вже понад 60 років. За цей період українська та зарубіжна історіографія поповнилася значною